

Borgarligur politikkur

Borgarligur politikkur er sjálfandi ekki bara av tí ónd, men hann dugir ekki einsamallur, tað hava vit so nógvur royndir av her hjá okkum.

Tað hevur ikki borið til, um ikki Javnaðarflokkurin hevur verið við, vit nýtast ikki at fara so langt aftur í tíðina, fyrri at kanna tað. Í 50'unum vóru Sambands- og Fólka-flokkurin í landsstýrinum, tað var sanniliga ikki bara gott, alt annað, Javnaðarflokkurin mátti koma til aftur, um gongd skuldi koma á aftur okkara samfelag.

Tann herferð sum hevur verið ferd í Dimmalætting og Dagblaðnum imóti Javnaðarflokkinum hesa tíðina síðan hann fór úr landsstýrinum, er blivin sum ein slitin grammofon-pláta, hon hevur verði spæld so ofta, at hon er farin at skurra. Hesum er eingin politikkurur í, bert spell, at klókir hampamenn sum hava stillað upp til lögtingsvalið einki annað hava at greiða sín um veljarum frá.

Ikki tí, teir vita betur, men vænta sær meira úrslit av hesum teir rópa forðan oyðslupolitikur. Sjálvir hava teir einki brúkt, nei, teir hava verði retferdigheitin sjálv. Ein

kemur at hugsa um tá Sigurd Hool letur retferdigheitina fara út at ganga.

Skattadreymurin hjá Tjóðveldisflokkinum um, at fáa eftirstøðu aftur er sera hugstoytt at hoyra um. Tí ein tann størsti órættur í okkara samfelag var tann stóra skatta eftirstøðan sum var í Føroyum áður enn hendan skattaskipanin kom í lag. Vit høvdu so stóra eftirstøðu, at hon var um at ríða vissum kommunum úr garði, umframt at tey ið góldu sín skatt, tað eru tibetur altíð fleiri, hildu samfelagshjólunum gangandi, fyrri tey sum gottuð sær, við ikki at gjalda skatt, men heldur nýttu teir pengarnar til egið brúk.

Eg skal ikki siga, at nú-verðandi skattaskipan er tann besta sum karn verða, men hon hevur so fyrirbyrgt, at nokur eftirstøða er av A-skatti. At fólk sum ongantið hava góldið skatt nú klaga, er einki at siga til. Nakað annað er at skatturin er alt ov nógvur, so ov litið er eftir, tað er straks verri at fáa broytt.

Um so er at politikkarar veittra við eftirstøðu av skatti, fyrri at fáa atkvøður, tað er bekiðiligt.

Palli Dalsgaard

Skulu brekað haldast uttanfyri alt mentunarlív?

Ja, eg spyrji bara. Eg haldi at okkara myndugleikar bera seg sera ljótt at yvirfyri okkara gomlu og brekaðu.

Hugsar sær — hesi eldru, ið nú sita avlamin — eru tey ið hava bygt hetta samfelagið. Tað er ikki teirra skyld, at okkara samfelag er farið á húsangang — tey eru von við at svara hvørjum sitt.

Eg ætlaði at fáa mammu mína við til frumframfærsluna av sangleikinum »Skuggagestir« — men hvat. Eingin MBF-bussur koyrir aftaná arbeiðstið. Lágargarður hevur ein buss til búfólkið, men hesin bussurin hevur heldur ikki loyvi at koyra aftaná arbeiðstið í hesum spari-tíðum.

Sjálvandi skulu vit øll spara. Men at lata tað

ganga út yvir gomul og brekaði, visir hvussu sjúkt okkara samfelag er.

Serliga í ringum tíðum, hava vit øll brýk fyrri onkur sum kann gera gerandisdagin eitt sindur ljósari — tað verði seg sjónleikur, tónleikur, konsertir, fram-sýningar av ymsum slag og hvat man annars kann hugna sær við. MEN — her slappa tey brekaðu ikki uppi part. Hvør, ja — eg spyrji bara.

Liv Dam

Kommunalt gávumildni

Frá mánadegi 19. november skulu tey lág timaløntu ið arbeiða hjá Tórshavnar kommunu bert arbeiða 6 timar um dagin, frá 9-16. Saman við fráboðanini um avtøku av vikulønini, lógváttaði við lygisemi, ið varð sett í verk 28. september 1990 fer timalønti løntakarinn at fáa løn sína útgoldda 14. hvønn dag, skerdari við 1/2 vikuløn. Hugsast kann at henda 30 tíma vikan er sett íverk, tí at tað er myrkari á morgni og kveldi at arbeiða hesa tíðina á árinum. Til tað er at siga: Lyktin er uppfunnin.

Býráðsmeirilutin fremur sparringar á summum okjum sum t.d. hesum, við at niðurskriva virðið á teimum lægst timaløntu við einum fjórðingi. Á øðrum okjum valdar meiri stórsinni. Pengar til flogvøll. Pengar til satelitt-sjónvarp (privatir felags-skapir høvdu óivað kunnad ríkið eitt slíkt fjøl-broyttari og bilgiri). Pengar til »Rock And Roll«. Pengar út av býráðsins sosialu deild í Tórsgøtu til fólk, ið eru arbeiðsleys. — Hvussu verður so útgildið til tey arbeiðsleysu?

— Jú, tann arbeiðsleysi sum eigur pengar á bók,

fær ikki eitt oyra. Tann sum bert eigur sitt egna skinn, ongar húsligar útreiðslur hevur, fær 850 kr. um vikuna. Tann, sum skal gjalda fyrri húsaleigu og streym fær eisini 850 kr. um vikuna. Tann sum skyldar mest, fær fullan dagpening o.u. 6000 kr. um mánaðin, t.v.s. 5% meiri enn ein kommunalur arbeiðsmaður, við tí nýggju arbeiðsvikuni. Nakað eitur so fint at spekulera. Tað er kanska ein møguleiki hjá tí timalønta. At flyta allar ognir sínar á konto hjá einum áltandi nýføðingi. At geva arbeiðsformanninum, kvinnuni, á arbeiðsplássinum fótin í revvina. Syrgja fyrri sjálvur/sjálva at fáa fótin. Síðani tyngdur, tyngd av rentuútreiðslum at spæla skuldarbundin veslingur í Tórsgøtu 7. Sum arbeiðsloysisgjald er forsorgarhjálpin ein búskaparlaga og mannavirðisliga vana-lig skipan. Tað er óhugnaliga spell, at kommunal og landsmyndugleikarnir taka arbeiðsloysisið so lætt, at teir ikki fáa eitt frægari samstarv.

Ein arbeiðsloysisskipan skal í minsta mun virðis-løna fólk fyrri at leggja heima og halda divanina heita.

Møguleikarnir við stimbrandi virksemi eru nógvir t.d. hjá landi og kommunu í samarbeiði við privatar fyrirkøtur, at viðgjørt okkara fisk til fiskapylsur og alskyns dósamat; tað fáa onnur at bera til, burtur úr fiskiriki-døminum, ið svimur í feska eystursjónum, sum tó sigst vera nakað ræstur í støðum. Hetta kundi verið framt í samstarvi við japanarar. Onkur heldur kanska, at best er at duga sær hógv, og verða glaður fyrri yvirhevdur at sleppa, at arbeiða hóast bert 6 timar um dagin. Men hetta er ikki júst eyðkenni fyrri tann anda, sum ræður millum limirnir á býráðum. Fleiri av teimum hava hug at fáa sær sess á Føroya Løgtingi. Býráðsformaðurin hevur verið løntur samstundis bæði sum tingmaður og sum býráðs-formaður.

Spurningurin er, um tað arbeiðsfólk, ið eftir er, sum beinleiðis verður lønt av Tórshavnar býráð, skal góðtaka, at býráðið gongur á odda við at fremja kollvelting imóti arbeiðsfólki. At lata býarstjóran spæla fandango við sær. (Fandango dansurin kemur so spakuliga í lag, men endar sera livliga).

Tað er hvørki rávørutrot ella veður, ið forðar fyrri at normalarbeiðstiðin kann verða hildin.

Í sáttmálum millum Havnar Arbeiðsmannafelag og Havnar Arbeiðsgevarafelag stendur sambært lógargrein 8, at arbeiðstiðin frá mánadegi til og við friggjadag, skal tann dagliga arbeiðstiðin liggja millum kl. 7.00 á morgni og til kl. 18.00 á kveldi, hetta soleiðis sum partarnir á teimum einstøku arbeiðsplássunum nærri semjast um.

So í hesum føri hava arbeiðsfólk skyldu til at látast sum onki, í sambandi við fráboðaða nýggja sáttmálabrotið hjá Tórshavnar býráð og halda arbeiðstiðina frá kl. 8.00 til kl. 17.00. Eisini eftir mánadagin 19. november 1990.

Tað hevði annars komið væl við, um nevndin í Havnar Arbeiðsmannafelag kannaði, um býráðið framhaldandi ætlar at fremja sáttmálabrot, (sum eg hugsi ongin timaløntur av býráðnum tekur undir við... 30 tímars viku...), og kunnugjordi úrslitið arbeiðsósemma ella semja, áðrenn tann 19. november 1990.

Chr. J. Didriksen

Hundurin hjá Signari P. Dam og Olaf Olsen

Signar P. Dam skivur í Sosialinum og Dimmu, at eg veit ikki meir um sjúkrahús enn ein hundur. Atli, beiðgi hansara, segði í útvarpsrøðu, at eg var tann mest inhabili landsstýrismaður í Føroya sögu. Eg veit ikki, um tað var tí, at eg veit eitt sindur meir um nokur mál, sum eg umsiti, enn onkur annar, sum hevur havt minni við tey at gera.

Vit siggja, at tað er torført at toknast báðum Dam-brøðrunum í senn. Men tað eru kanska ráð fyrri tí aftan á valið, um javnaðarflokkurin kemur í samgongu, tí so kann Signar loysa meg av, og so fáa vit ein góðan landsstýrismann, tí so hava vit ein mann, sum bæði veit um vinnuliv og sjúkrahúsværk, og so kann hann jú siga læknastjóran upp. So spara vit tær 80.000 krónurnar um árið, og alt ger jú mun.

Signar sammetir meg við ein hund. Eg haldi, at tað er, synd fyrri Blitz (hundin), men tað er ljótt gjørt móti hansara starvs-

felaga at siga, »at hann óregluliga hevur troðkað seg fram at stýrismíð-deplinum í sjúkrahúsværk-inum«. Pál Weihe hevur ikki biðið lova sær at verða læknastjóri.

Eg skal vísja Signar um, at eg havi spurt nógvur til ráðs, áðrenn eg skeyt upp fyrri landsstýrinum at seta Pál til læknastjóra, og harimillum ikki fáar av hansara kollegum bæði innanlands og uttanlands, og eg fekk bert positiv ummæli. So eg vil ráða minum eftirmanni sum landsstýrismanni í heilsumálum, um hann verður minni kompetentur enn Signar P. Dam, at hava Pál í arbeiðnum sum læknastjóra so leingi, sum vit hava so skerdar økonomiskar møguleikar, fyrri at sjúkrahúsværkið skal virka so væl sum gjørligt.

Annars rokni eg við, at Signar Dam ger vart fyrri sinum felag, um hann metir, at Pál Weihe hevur borið seg óregluliga at, so tað ikki hendir aftur.

Eg eri (kanska tverri) ikki vanur at skriva í bløð-

ini um persónar, sum eg haldi gera eitt gott arbeiði, og tað eru fleiri, sum eg havi arbeitt saman við, sum eg kundi sagt nógv gott um, men tá ið ein lækni loypur á ein starvsfelaga við slíkum ósannindum, sum hann fullvælt veit eru ósønn, so haldi eg, at tað er rætt at gera tað.

Visitationsnevndina skal eg koma litið inn á, tí henni havi eg greitt frá fyrr, men eg siggi, at tá ið nakað skal sigast negativt um hana, so verður ofta víst á, hvussu tað er á Fyn. Eg havi kannað, hvussu tað er á Fyn, og har er kanska tað einasta staðið, onkrir trupulleikar hava verið. Eitt annað er, at har hava tey tikið ta akuttu kirurgisku viðgerðina frá teimum smáu sjúkrahúsum. Men allir vita, at uttan visitationsnevnd verða ov nógvir sjúklingar á teimum stórru sjúkrahúsum. Sjálvt um eg veit litið um heilsuverk, so havi eg tó kannað, hvussu tað er bæði í Skotlandi, Danmark, Noregi og Svøríki,

og lat okkum tó læra av, hvat onnur gera, og ikki vera so sjálvlíð, at vit heldur gera okkara egnu mistøk enn at læra av øðrum.

Um nakar grummur læknastjóri kemur út úr einum trojanskum hesti í Klaksvík ella á Tvøroyri eftir sjúklingum ella útgerðini til eina sergrein, so kunnu Signar og aðrir passandi standa við einari arbeiðsætlan í hondini sum vápn, og reka figgindan aftur, tí í henni stendur millum annað, at virksemið skal varðveitast á sjúkrahúsinum, og sergreinar skulu ikki leggjast niður.

12. november 1990
Olaf Olsen
landsstýrismaður